

แนวทางการออกแบบภายในพื้นที่ที่สามเพื่อรองรับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal)

Interior design guidelines to accommodate the New Normal lifestyle

กิงกาญจน์ แสงสุวอ¹
Kingkarn Sangsuwor¹

Received: 20 July 2024

Revised: 15 October 2024

Accepted: 30 October 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มุ่งเน้นการตอบคำถามที่ว่า “แนวทางการออกแบบภายในพื้นที่ที่สามเพื่อรองรับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ควรเป็นอย่างไร” โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกิจกรรม วิถีชีวิตแบบ New Normal ปัจจัย และความต้องการพื้นที่ใช้สอย 2) เพื่อศึกษารูปแบบพื้นที่การใช้สอย ภายในพื้นที่ที่สามภายใต้แนวคิดในการออกแบบพื้นที่แบบ New Normal และมาตรฐานเพื่อลดการแพร่กระจายของ COVID-19 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงรูปแบบการใช้งานภายในพื้นที่ รวมถึงมาตรการป้องกันการเชื้อไวรัสของกลุ่มผู้ประกอบการ และผู้บริโภค จากกรณีศึกษาร้านกาแฟในเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ม.ใหม่) 4 แห่ง ที่มีกลุ่มบุคคลเข้าไปใช้อย่างต่อเนื่อง

ในการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้แบบสอบถาม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และแบบสำรวจด้านกายภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ กลุ่มผู้บริโภคที่เข้าใช้บริการในร้านกาแฟทั้ง 4 แห่ง จำนวน 100 คน โดยได้สรุปแนวทางออกเป็น 5 ประเด็นหลัก ตามเกณฑ์และแนวคิดของหลักการการออกแบบพื้นที่แบบ New Normal New Criteria ดังนี้ 1) การออกแบบการสัญจร (Circulation design) 2) การวางระบบโซน (Zoning design) 3) การเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล (Design to Social distancing) 4) ระบบถ่ายเทอากาศ (Design to Ventilation) 5) การลดการสัมผัส (Design to contactless) ซึ่งเป็นมาตรการที่ช่วยลดการแพร่กระจายของ COVID-19 ภายในสถานที่บริการ ผลการวิจัยเน้นไปที่การออกแบบพื้นที่ที่สามให้เข้ากับ New Normal ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้ธุรกิจหรือสถานที่บริการสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำข้อมูลผลการวิจัยนำเสนอแนวทางการออกแบบที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคในปัจจุบัน

คำสำคัญ: พื้นที่ที่สาม, new normal, COVID-19

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์ประจำ, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Assistant Professor, Lecture, Faculty of Architecture Urban Design and Creative Arts, Mahasarakham University

Abstract

This research aimed to address the question: 'How should the interior design of spaces be in order to accommodate the New Normal lifestyle?' The objectives are as follows: 1) to study information related to the factors affecting New Normal lifestyles, i.e, behaviors, activities, factors, and space requirements 2) to study the layout of space utilization under the concept of New Normal, with the goal of curbing COVID-19 transmission. This research proposed an analysis of space utilization in four coffee shops located within the vicinity of Mahasarakham University (New Campus), using measures to control COVID-19 transmission as design guidelines. Three data collection methods were employed in this research, including questionnaire surveys, participatory observations, and physical surveys. A total of 100 customers who visited the selected coffee shops participated. The results indicate five main guidelines for New Normal spatial design: 1) Circulation design, 2) Zoning design, 3) Design to Social distancing, 4) Design to Ventilation, and 5) Design to contactless. The research focuses on designing indoor spaces to align with the New Normal, which is a crucial guideline enabling businesses or service venues to effectively adapt to current circumstances and reduce the spread of COVID-19. By presenting research findings, it offers design recommendations that meet the current needs of consumers.

Keywords: Third place, new normal, COVID-19

บทนำ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคโควิด-19 หรือโคโรนาไวรัส ช่วงปลาย พ.ศ. 2562-2563 ไปจนถึงปัจจุบัน เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนแพร่กระจายไปในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ผู้คนเจ็บป่วยและล้มตายจำนวนมาก จนกลายเป็นความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงอีกครั้งหนึ่งของมนุษยชาติ มนุษย์จำเป็นต้องป้องกันตนเองเพื่อให้มีชีวิตรอดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การดำรงชีวิตที่ผิดไปจากวิถีเดิม จึงเกิดการปรับใช้ชีวิตแบบใหม่ขึ้นมา ซึ่งเรียกกันว่า ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) เป็นแนวทางที่หลายคนจะต้องปรับเปลี่ยนชุดพฤติกรรม ในช่วงไวรัสตัวนี้ออกมาระบาด (Kasl & Cobb, 1966) ทำให้เราต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบวิถีชีวิตไปพร้อมกันทั่วโลก จากที่เคยออกจากบ้านเพื่อไปทำงาน ไปเรียน ต้องหันมาทำทุกอย่างที่บ้าน หากมีความจำเป็นต้องออกจากบ้าน

จำเป็นต้องใส่หน้ากากเพื่อป้องกันโรค ต้องเว้นระยะห่างสำหรับบุคคล ล้างมือ และเช็ดมือด้วยแอลกอฮอล์ เป็นต้น (กรมควบคุมโรค, 2553) รวมถึงการปรับเปลี่ยนทางด้านธุรกิจ และการบริการ ให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน สิ่งเหล่านี้เกิดเป็นวิถีใหม่ในการดำรงชีวิต ซึ่งเมื่อจำต้องปฏิบัติกันเป็นปกติต่อเนื่องในระยะเวลาหนึ่งจนเกิดเป็นความพอใจ ในที่สุดทั้งหมดนี้ก็ได้กลายเป็น New Normal ในสังคม ในขณะที่เดียวกัน ผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิต และการปรับตัวใหม่หลายประการของคนในสังคม มีความต้องการพื้นที่ใช้สอยที่ปลอดภัยจากเชื้อไวรัส จึงเกิดประเด็นให้ผู้คนเริ่มหาทางออก ที่จะมีพื้นที่เพิ่มเติมนอกเหนือจากห้องพัก บ้าน หรือในมหาวิทยาลัย โดยการหาพื้นที่ที่สามที่เป็นสถานที่สาธารณะ เช่น ศูนย์การค้า ร้านอาหาร ร้านกาแฟ ฯลฯ ที่สามารถให้เข้ามาทำกิจกรรมต่างๆ เป็นประจำได้ ไม่ว่า

จะเป็นการอ่านหนังสือ การทำงานเพื่อการเรียน
ทำงานอดิเรก ดูหนัง ฟังเพลง พบปะสังสรรค์ฯ
(วรรณมน จันทรเบญจกุล, 2563)

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการใช้พื้นที่ที่สาม
ในยุค New Normal นอกจากเพื่อการพักผ่อนจาก
ความเครียดแล้ว ยังมีลักษณะการทำงาน หรือพบ
คุยพบปะสังสรรค์อีกด้วย ตัวอย่างของสถานที่ที่ตอบ
สนองความต้องการพื้นที่ที่สาม ที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด
คือร้านกาแฟ ที่สามารถปรับเปลี่ยนตามพฤติกรรม
ของผู้บริโภคในปัจจุบันได้อย่างชัดเจน โดยส่วน
ใหญ่ร้านกาแฟถือเป็นปัจจัยทางสังคมเป็นที่นิยม
(Social Hub) เป็นสถานที่ที่ผู้คนมาสนทนาการ
ยามว่าง (Recreation Connection) ที่มาใช้สอย
ระหว่างวัน การตกแต่งบรรยากาศภายในจะผันแปร
ไปตาม Theme ภายในร้านมีบรรยากาศอบอุ่นด้วย
กลิ่นกาแฟ เสียงเพลงเบาๆ มีรูปแบบเฉพาะตัว
(Boutique Mall) มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ
ที่ครบครัน ในการออกแบบพื้นที่ดังกล่าว ผู้วิจัย
ได้นำการเอาแนวคิดในการออกแบบพื้นที่แบบ
New Normal มาร่วมด้วย เพื่อลด และป้องกัน
การแพร่กระจายของเชื้อโรคทั้งทางตรง และ
ทางอ้อม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเข้าใจพฤติกรรม กิจกรรม และ
วิถีชีวิตที่ปรับตัวในรูปแบบ New Normal โดย
การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการในการ
ใช้สอยพื้นที่ ให้สามารถปรับตัวต่อสถานการณ์
ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบพื้นที่
การใช้สอยภายในร้านกาแฟ ภายใต้แนวคิดของ
New Normal และการใช้มาตรฐานเพื่อลดการ
แพร่กระจายของ COVID-19 โดยการพัฒนาแนวทาง
ในการออกแบบพื้นที่ที่เหมาะสม เพื่อสะท้อนรูปแบบ
ชีวิตในปัจจุบันที่มีการป้องกันโรคระบาดเป็นหลัก

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการออกแบบ
ภายในพื้นที่ร้านกาแฟ รองรับแนวทางชีวิต New
Normal และการลดการแพร่กระจายของ COVID-19
โดยการใช้เทคโนโลยีและการวางแผนพื้นที่ที่เหมาะสม
เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและสะดวก
สบายสำหรับลูกค้าและพนักงานของร้านกาแฟ
ในยุคปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การกำหนดคุณลักษณะของพื้นที่ที่สาม
ที่ทำการศึกษา ผู้วิจัยได้เข้าสำรวจและสังเกตตาม
คุณลักษณะของพื้นที่ที่สาม และนำมาวิเคราะห์
ดังต่อไปนี้ 1) ร้านกาแฟ Whale Space Café
X Seoul Say 2) ร้านกาแฟ Peaberry Per Se
3) ร้านกาแฟ Eat Read Oodlod Café & Bistro
4) ร้านกาแฟ แจ๊สสนิท โดยทั้ง 4 ร้าน อยู่ภายใต้
เกณฑ์การศึกษาตามคุณลักษณะของพื้นที่ที่สาม
ตามแนวคิดคุณลักษณะของพื้นที่ที่สาม (Third
Place) จากสรุปของภรณ์พงษ์ เอกบุศย์ ที่อ้าง
ถึง Dr.Ray Oldenburg. ซึ่งสามารถสรุปได้ดัง
ต่อไปนี้ (ภรณ์พงษ์ เอกบุศย์, 2553) 1) พื้นที่
ตรงกลาง คือ สถานที่ชุมนุมอย่างไม่เป็นทางการ
2) พื้นที่ที่มีความเสมอภาคกัน 3) พื้นที่ที่มีกิจกรรม
หลักในการสนทนา มีกิจกรรมที่ทำร่วมกันทำให้เกิด
ความผ่อนคลาย 4) พื้นที่ที่มีการเข้าถึงได้
ง่ายและสะดวก 5) พื้นที่ที่มีกลุ่มคนมาเป็นประจำ
6) พื้นที่ที่มีบรรยากาศอารมณ์สนุกสนาน เป็น
ความรื่นเริง และความเป็นมิตรภาพ 7) พื้นที่
ที่เป็นเหมือนบ้านแต่อยู่นอกบ้าน และตั้งอยู่
ในเขตพื้นที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ม.ไหม)
โดยแยกเป็น 3 ประเด็นหลัก เพื่อให้มีแนวทาง
ในการเก็บข้อมูลดังนี้

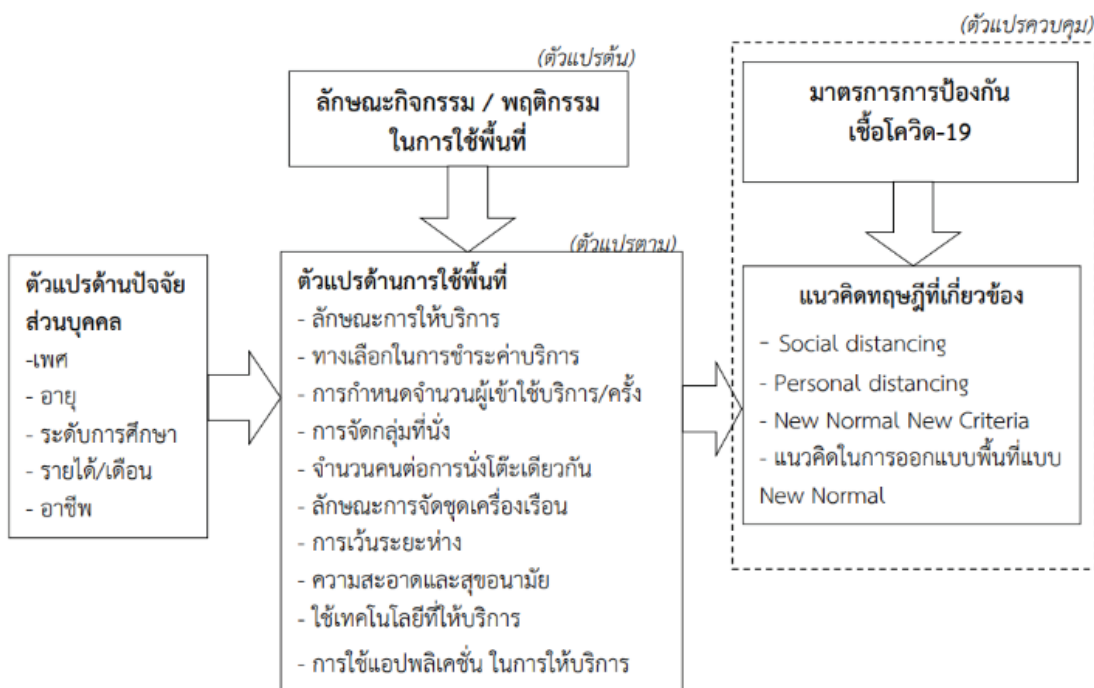
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
คือ กลุ่มผู้บริโภคที่เข้าใช้บริการในร้านกาแฟทั้ง 4
แห่ง เพื่อการพักผ่อน พบปะพูดคุย สนทนา ทำงาน
ภายในร้าน โดยใช้เกณฑ์ของเครจซี่และมอร์แกน

(Krejcie & Morgan, 1970) ใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยนี้เท่ากับ 100 คน วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจะเป็นการเลือกกลุ่มแบบเป็นไปตามความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างที่เปิดโอกาสให้แต่ละกลุ่มตัวอย่างที่ต่างประเภทของลักษณะการทำงาน และมีโอกาสถูกเลือกมาเท่าๆ กัน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสอบถาม เป็นการสร้างคำถามเพื่อให้เห็นลักษณะการเข้าใช้พื้นที่ สภาพปัญหาในการใช้พื้นที่ โดยมุ่งเน้นวัตถุประสงค์ของคำถามเพื่อนำผลที่ได้ไป เพื่อหาแนวทางการออกแบบภายในพื้นที่ที่สามเพื่อ

รองรับชีวิตวิถีใหม่ 2) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสำรวจ โดยการการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และไปร่วมใช้พื้นที่กับกลุ่มผู้บริโภค เช่น ไปทานเครื่องดื่มภายในร้าน พบปะพูดคุย สนทนา ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยทำการสังเกตโดยตรง จากพฤติกรรมกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มผู้ใช้งาน 3) แบบสำรวจด้านกายภาพ เป็นการสำรวจด้านกายภาพภายในพื้นที่ภายในร้านกาแฟทั้ง 4 ร้าน เพื่อการเรียนรู้โดยเก็บข้อมูลผังเครื่องเรือน ขนาดพื้นที่รูปแบบเครื่องเรือน-วัสดุ รูปแบบของระนาบบรรยากาศภายใน และการบันทึกพฤติกรรมการใช้งานภายในพื้นที่

4. วิธีการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบตัวแปรในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนวรรณกรรม ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่ รวมถึงการใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางการทำวิจัย และเพื่อให้ได้มาซึ่งผลสรุปที่จะสามารถนำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะในการออกแบบภายในพื้นที่สามเพื่อรองรับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal)

ขั้นตอนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่ 1) เก็บข้อมูลตัวอย่างผู้ใช้พื้นที่ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions) 2) ศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้พื้นที่ มาใช้เป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนการสังเกตพฤติกรรมการใช้งาน โดยการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มผู้ใช้งาน เช่น พฤติกรรมกลุ่ม พฤติกรรมเดี่ยวในการเข้าใช้พื้นที่รวมถึงพูดคุย และสอบถามในรายบุคคล

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาองค์ประกอบทางกายภาพ และวิธีป้องกันโควิด -19 ภายในร้าน โดยทำการบันทึกข้อมูลการจัดวางผังเครื่องเรือนภายในร้าน ด้วยการจดบันทึก ตำแหน่งที่ตั้ง และพื้นที่ใช้สอย

ขั้นตอนที่ 4 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากพฤติกรรม กิจกรรม รูปแบบการจัดวางผัง และวิธีป้องกันโควิด

ขั้นตอนที่ 5 การนำผลจากแบบสอบถามการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และแบบสำรวจด้านกายภาพ

5. การเชื่อมโยงกรอบตัวแปรในการวิจัยเพื่อการนำไปสู่การออกแบบภายในพื้นที่สามเพื่อรองรับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) มีตัวแปรที่ทำการศึกษา คือ (ดูภาพที่ 1 ประกอบ)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มตัวอย่าง 100 คน ได้รับการสรุปและวิเคราะห์ดังนี้

- เพศ ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง 65% เพศชายมีจำนวน 35%

- อายุ ช่วงอายุที่ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างอยู่คือ 20-30 ปี 47% ช่วงอายุ 31-40 ปี มีจำนวน 25% ช่วงอายุ 41-60 ปี มีจำนวน 21% อายุต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวน 7% อายุเฉลี่ย คือ 21 ปี

- ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า 62% ระดับปริญญาโทมีจำนวน 20% ระดับสูงกว่าปริญญาโทมีจำนวน 11% ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 7%

- อาชีพ นิสิตเป็นส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่าง 84% พนักงาน/อาจารย์มีจำนวน 12% ธุรกิจส่วนตัวมีจำนวน 4%

- รายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท 73% รายได้ 15,001 – 20,000 บาท มีจำนวน 10% รายได้ 20,001 - 30,000 บาท มีจำนวน 12% รายได้มากกว่า 30,001 บาทมีจำนวน 5% รายได้ที่สูงที่สุดคือ 40,000 บาทต่อเดือน

2. สรุปข้อมูลจากการเปรียบเทียบกรณีศึกษาทั้ง 4 ร้าน ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และพฤติกรรมในการใช้พื้นที่ สามารถสรุปผลดังนี้

1) ที่ตั้งและการเดินทาง ทั้ง 4 ร้าน ตั้งอยู่บริเวณใกล้มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใน ต.ท่าขอนยาง และต. ขามเรียง อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม มีการเดินทางมาถึงได้โดยรถยนต์, รถจักรยานยนต์, รถจักรยาน และมีบริการจอดรถภายในร้านเพื่อความสะดวกของลูกค้า

2) ลักษณะกิจการ ทุกร้านมีเครื่องดื่มประเภทชา, กาแฟ, เบอรัล และมีการบริการอาหาร มีที่นั่งภายในร้านและที่นั่งกลางแจ้ง

3) เวลาเปิด-ปิด มีการให้บริการทุกวัน โดยมีบางร้านหยุดประจำสัปดาห์ 1 วัน ช่วงเวลาที่มีการให้บริการหนาแน่นมากคือ 12:00-13:00 และ 16:00-18:00 น.

4) ลักษณะพฤติกรรมของลูกค้า ลูกค้าส่วนใหญ่มีวัยระหว่างเรียนและวัยทำงาน พฤติกรรมที่พบบ่อย ได้แก่ การพบปะพูดคุย, การพักผ่อน, การถ่ายภาพ, การสนทนาทั่วไป, และการทำงานเพิ่มเติม

5) ลักษณะการจัดเครื่องเรือนและมาตรการป้องกันโควิด-19 มีการจัดเครื่องเรือนในรูปแบบที่เป็นส่วนตัว, มีการเว้นระยะห่างระหว่างโต๊ะ มีการติดตั้งเครื่องฟอกอากาศภายในร้านเพื่อลดการแพร่เชื้อ มีมาตรการการชำระค่าบริการ และการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชัน

6) บรรยากาศและบริการอื่นๆ มีบริการที่เหมือนกัน เช่น เสียงเพลง, อินเทอร์เน็ตไร้สาย, จุดถ่ายรูปเพื่อดึงดูดความสนใจของลูกค้า

7) ผู้ใช้บริการ โดยเฉลี่ยประมาณ 1-2 ชั่วโมง/กลุ่ม และ 30 นาที - 1 ชั่วโมง/คน ขึ้นอยู่กับลักษณะพฤติกรรมการใช้

8) จำนวนสมาชิกต่อกลุ่ม ส่วนใหญ่มักเป็นกลุ่ม 3 คนขึ้นไป

9) ลักษณะพฤติกรรมส่วนใหญ่โดยสรุป
1) ล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์/ตรวจวัดอุณหภูมิ
2) สั่งเครื่องดื่มที่เคาน์เตอร์ 3) ชำระค่าบริการด้วยการสแกนผ่านแอปพลิเคชัน 4) เลือกที่นั่ง 5) ถ่ายภาพ/สนทนาขณะรอเครื่องดื่ม

10) เคาน์เตอร์ขายและบริการ เคาน์เตอร์ขายจัดอยู่ด้านหน้าบริเวณทางเข้าหลัก และมี

จุดบริการเจลแอลกอฮอล์/ตรวจวัดอุณหภูมิ

11) ลักษณะการให้บริการนอกเหนือจากนั่งที่ร้าน มีบริการ Delivery จัดส่ง เพื่อลดความหนาแน่นของการใช้บริการภายในร้าน

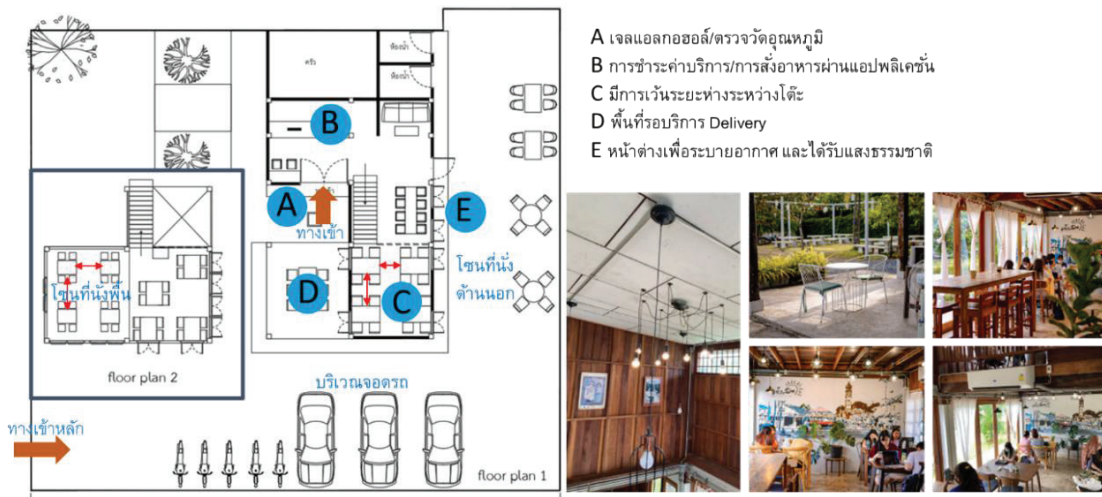
12) ลักษณะการจัดชุดเครื่องเรือน การเว้นระยะห่าง ทุกร้านมีการจัดเครื่องเรือนเป็นกลุ่มและนั่งคนเดียว ทั้งในรูปแบบ indoor/outdoor และมีการจัดชุดเครื่องเรือน โดยมีการเว้นระยะห่างเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อ

13) ลักษณะเครื่องเรือนและจำนวนคนต่อการนั่งโต๊ะเดียวกัน มีเครื่องเรือนในการรองรับที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นเดี่ยว หรือเป็นกลุ่ม เพื่อความเป็นส่วนตัว

14) ทางเลือกการชำระค่าบริการ และสั่งอาหาร แต่ละร้านมีมาตรการป้องกันเชื้อโควิด-19 เพื่อลดการติดเชื้อ โดยการชำระค่าบริการมีทั้งแบบเงินสด และสแกนผ่านจ่าย และมีการสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชัน

15) บรรยากาศ รูปแบบการตกแต่ง การออกแบบแต่ละร้านจะมีเอกลักษณ์ความโดดเด่นเฉพาะตัว ทำให้เป็นที่ดึงดูดความสนใจแก่ลูกค้า

16) ไฟฟ้าและระบบปรับอากาศ ข้อเสนอแนะในการป้องกันโควิด-19 ติดตั้งเครื่องฟอกอากาศภายในร้านเพื่อลดเชื้อโรค

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์ และสำรวจพื้นที่ทางกายภาพร้านกาแฟ แจ่งสนิท

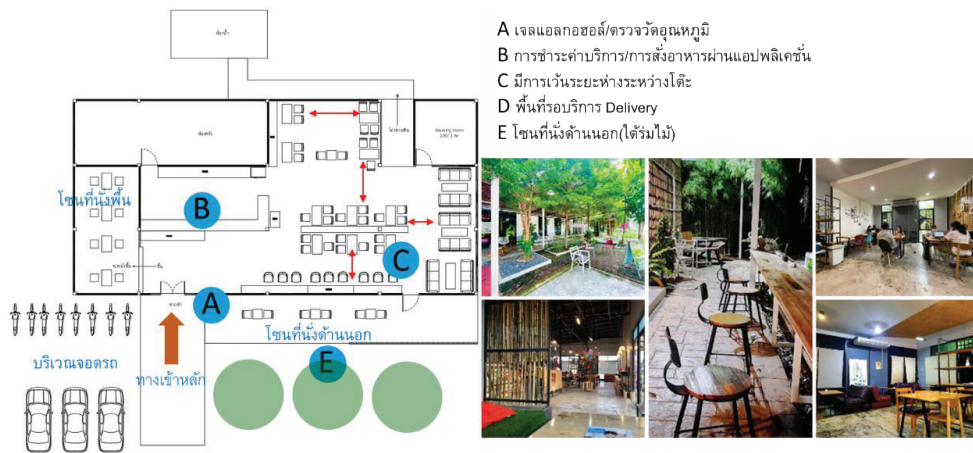
17) บริการด้านอื่นๆ แต่ละร้านมีบริการที่เหมือนกัน คือ เสียงเพลง, internet wifi มีจุดถ่ายรูปเพื่อดึงดูดและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการ

3.การวิเคราะห์ลักษณะการเข้าใช้ของกรณีศึกษาในเชิงกายภาพ ในกรณีศึกษาทั้ง 4 แห่ง ผู้วิจัยได้เข้าสำรวจลักษณะการใช้งานเชิงกายภาพสรุปได้ดังนี้

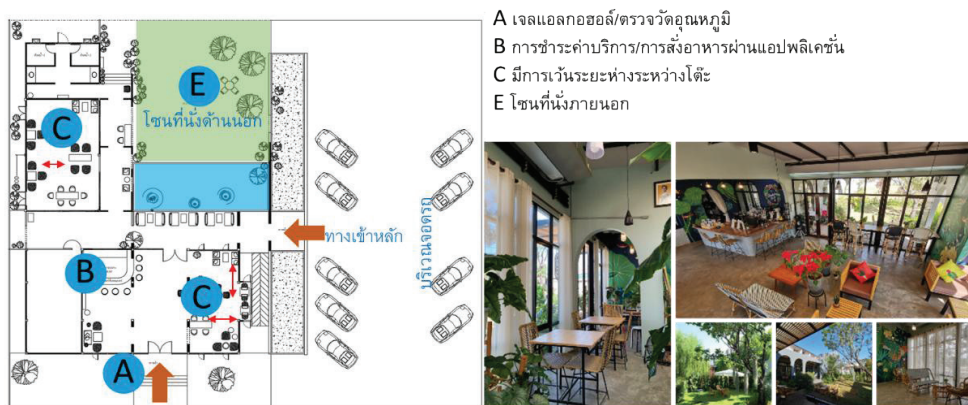
ตารางที่ 1 สรุปลักษณะการใช้งานเชิงกายภาพ

	ร้าน	ร้านแจ่ง สนิท	ร้าน Eat Read Oodlod Café & Bistro	ร้าน Whale Space Café X Seoul Say	ร้าน Peaberry Per Se
ลักษณะทางกายภาพ					
เจลแอลกอฮอล์/ตรวจวัดอุณหภูมิ		•	•	•	•
การชำระค่าบริการ/การส่งอาหารผ่านแอปพลิเคชัน		•	•	•	•
มีการเว้นระยะห่างระหว่างโต๊ะ		•	•	•	•
พื้นที่รอบบริการ Delivery		•	•	•	•
หน้าต่างเพื่อระบายอากาศ และได้รับแสงธรรมชาติ/โซนที่นั่งภายนอก		•	•	•	•

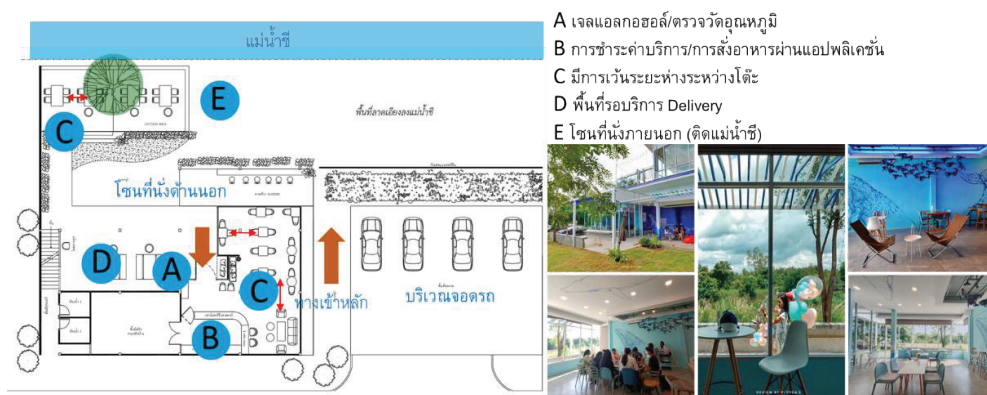
ซึ่งแต่ละประเด็นอธิบายโดยละเอียดตามภาพที่ 2-5 ดังนี้

ภาพที่ 3 การวิเคราะห์ และสำรวจพื้นที่ทางกายภาพร้านกาแฟ Eat Read Oodlod Café & Bistro

ภาพที่ 4 การวิเคราะห์ และสำรวจพื้นที่ทางกายภาพ ร้านกาแฟ Peaberry Per Se

ภาพที่ 5 การวิเคราะห์ และสำรวจพื้นที่ทางกายภาพ ร้านกาแฟ Whale Space Café X Seoul Say

การสรุปผลและข้อเสนอแนะแนวทางงานวิจัย

1. การออกแบบการสัญจร (Circulation design) ผลการวิจัยพบว่าการออกแบบทางสัญจรที่ดีช่วยลดความสับสนในการเดินเข้า-ออก โดยการจำกัดพื้นที่ระยะห่างที่ปลอดภัยระหว่างบุคคล นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างเหมาะสมและราบรื่นมากยิ่งขึ้น โดยแบ่งประเด็น ดังนี้

1.1) ระบบทางสัญจร (บันได ทางเดิน) ระบบทางสัญจรในร้านมีเป้าหมายเพื่อลดความสับสนในการเดินเข้า-ออกของลูกค้า โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทหลักดังนี้

1.1.1) ระบบทางสัญจรแนวราบ (Horizontal Circulation) **หลักการ:** การจัดการที่พื้นผิวระดับพื้นที่ เช่น การวางทางเดินที่ชัดเจนและกว้างพอดี เพื่อให้ลูกค้าสามารถเดินผ่านได้อย่างสะดวกสบายและไม่สับสน **การปฏิบัติ:** จัดทางเดินเข้า-ออกที่ชัดเจนและเว้นพื้นที่เพียงพอสำหรับการเคลื่อนไหวของลูกค้าในเวลาเดียวกัน ใช้สัญลักษณ์ป้ายบอกทางที่ชัดเจน เช่น ป้ายบอกทางเข้าและเส้นทางสินค้าต่าง ๆ

1.1.2) ระบบทางสัญจรแนวตั้ง (Vertical Circulation) **หลักการ:** การจัดการทางเดินในระดับต่าง ๆ เช่น การขึ้นลงบันไดหรือลิฟท์ **การปฏิบัติ:** จัดทางเดินขึ้น-ลงที่มีการบอกทางชัดเจน ใช้ป้ายบอกทางขึ้น-ลงและกำหนดพื้นที่ที่สะดวกสบายและปลอดภัยสำหรับการใช้บริการลิฟท์หรือบันไดการปรับปรุงระบบทางสัญจรในร้านตามหลักการเหล่านี้ช่วยลดความสับสนในการเดินเข้า-ออกของลูกค้าและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการของร้านอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยมากขึ้น

1.2) การกำหนดทางเข้า-ออกเพื่อจำกัดจำนวนคนในพื้นที่

1.2.1) การจำกัดทางเข้าเป็น 1 ทางและทางออกเป็น 2 ทาง **หลักการ:** การจำกัดทางเข้าให้มีเพียงหนึ่งทางเดียวจะช่วยลดความสับสนและความหนาแน่นของคนเข้ามาในพื้นที่ เพื่อให้การเคลื่อนไหวเป็นระเบียบและมีการควบคุมได้ง่ายขึ้น **การปฏิบัติ:** จัดทางเข้าให้มีเพียง 1 ทางเดียวและทางออกมี 2 ทาง เช่น การใช้ประตูเข้าเดียวและประตูออกสองทาง หรือการใช้ช่องทางเข้าและทางออกที่แยกกันชัดเจน

1.2.2) การแบ่งพื้นที่เพื่อระบายคนออก **หลักการ:** การใช้พื้นที่ให้คนที่จะออกไปมีตัวเลือกหลายทางที่สามารถเลือกใช้ได้ เพื่อลดการคอขวดและการปะทะกันของคนในทางออกเดียว **การปฏิบัติ:** จัดทางเดินให้มีทางเลือกในการออกทำให้คนสามารถเลือกใช้ทางที่สะดวกและไม่ต้องการรอนาน ๆ ที่จุดเดียวกัน เช่น การใช้ทางเดินที่แยกออกไปทางต่าง ๆ หรือการใช้ทางเดินกว้างพอดีที่สามารถระบายคนได้เป็นประสบการณ์ที่สะดวกสบายของลูกค้า

1.3) การวางผัง lay out การจัดการทิศทางการสัญจรและการบริหารจัดการการจราจรอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการสัญจรแบบไขว้กันไปมาและเพิ่มประสิทธิภาพในการเดินเข้า-ออกของลูกค้าโดยมีลักษณะเด่นดังนี้

1.3.1) ทิศทางการสัญจร (Directionality): **หลักการ:** การวางผัง lay out ควรมีการกำหนดทิศทางการเคลื่อนไหวที่ชัดเจน เช่น การจัดทางเดินที่เข้าและออกให้แยกกันชัดเจน เพื่อลดความสับสนและเพิ่มความเร็วในการเคลื่อนไหวของลูกค้า **การปฏิบัติ:** จัดทางเดินที่เข้าและออกให้สอดคล้องกับทิศทางการเคลื่อนไหวของลูกค้าไม่ให้เกิดการสับสนหรือการอดมสุมบุรณ

1.3.2) การบริหารจัดการการจราจร (Traffic Management): **หลักการ:** การจัดการการจราจรให้มีความเป็นระบบและอำนวยความสะดวก

ให้กับลูกค้าในการเคลื่อนไหว การปฏิบัติ: ใช้ลักษณะผังที่ทำให้การเดินทางของลูกค้าเป็นระเบียบและไม่ต้องคอยรอนาน หลีกเลี่ยงการสัญจรแบบไขว้กันไปมา โดยการใช้การหมุนเวียนหรือทิศทางการสัญจรที่ชัดเจน

2.การวางระบบโซน (Zoning design)

เป็นการจัดแบ่งพื้นที่ในสถานที่ต่างๆ เพื่อให้การใช้งานและการเคลื่อนไหวเป็นระเบียบ โดยมุ่งเน้นที่การจัดการทรัพยากรและการลดความสับสน สรุปรายการวิจัยเกี่ยวกับการวางระบบโซนได้ดังนี้

2.1) การจัดแบ่งพื้นที่ให้มีโซน Outdoor

เน้นที่ความปลอดภัยจากการแพร่ระบาดของไวรัส พบว่าโดยทั่วไปพื้นที่ Outdoor มีความเสี่ยงต่ำกว่าพื้นที่ปิดมิดชิดในห้องแอร์ อันเนื่องจากการถ่ายเทอากาศ พื้นที่ Outdoor มีการถ่ายเทอากาศที่ดีกว่าเนื่องจากมีการหมุนเวียนอากาศใหม่เสมอ ซึ่งช่วยลดโอกาสในการสะสมของไวรัสที่อาจมีในอากาศ และทำให้โอกาสติดเชื้อลดลงได้มากขึ้น และความโปร่งโล่ง พื้นที่ Outdoor มักมีแสงแดดและการไหลของลมที่สามารถช่วยในการลดการแพร่ระบาดของไวรัสได้ เนื่องจากแสงแดดมีสารเร่งในการฆ่าเชื้อแบคทีเรียและไวรัส และการไหลของลมที่ช่วยในการกระจายไวรัสไปที่อื่นๆ ออกจากพื้นที่

2.2) การแบ่งโซนในการใช้พื้นที่และการจัดลำดับการใช้งาน มีข้อสรุปดังนี้

2.2.1) การแบ่งโซนในการใช้พื้นที่ร่วมกัน หลักการ: การแบ่งโซนในการใช้พื้นที่เป็นวิธีที่มุ่งเน้นที่การควบคุมการไหลเวียนของคนในอาคาร เพื่อลดความแออัดและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งาน การปฏิบัติ: จัดลำดับการใช้งานอย่างชัดเจน เช่น การแยกโซนการทำงานจากโซนการเดินทางเพื่อลดการปะทะกันของพนักงานและลูกค้าในพื้นที่เดียวกัน

2.2.2) การปรับหรือเพิ่มพื้นที่เป็นจุดพักคอย หลักการ: การปรับหรือเพิ่มพื้นที่เพื่อ

เป็นจุดพักคอยสำหรับพนักงานส่งอาหารช่วยลดการสัมผัสที่ใกล้ชิดกับพนักงานในร้าน ซึ่งเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค การปฏิบัติ: จัดที่นั่งหรือพื้นที่เพื่อพนักงานส่งอาหารให้เหมาะสมและมีระยะห่างกันที่เพียงพอ เพื่อลดโอกาสในการสัมผัสกันระหว่างพนักงานภายในร้านและพนักงานส่งอาหาร

2.3) จัดลำดับการแบ่งโซน เพื่อการจับจ่ายและการจำกัดทางเข้า-ออก เป็นหัวข้อที่สำคัญในการจัดการที่มีประสิทธิภาพในสถานที่ต่างๆ โดยสรุปข้อสำคัญได้ดังนี้

2.3.1) การแบ่งโซน ทำให้สามารถจัดการทรัพยากรและลดความสับสนได้มากขึ้น โดยการแยกโซนที่มีการใช้งานแตกต่างกัน เช่น โซนการทำงานของพนักงาน โซนการเดินทางของลูกค้า หรือโซนพื้นที่พักผ่อน

2.3.2) การจำกัดทางเข้า-ออก 1 ทาง เป็นกลไกที่ช่วยลดความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรค โดยการให้ทางเข้าและทางออกเดียวกัน ทำให้สามารถควบคุมการไหลเวียนของคนได้อย่างมีระเบียบและเพิ่มความปลอดภัย

2.4) จัดมุมเซฟโซน เพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้กับผู้ประกอบการและลูกค้า มีข้อสรุปดังนี้

2.4.1) การจัดมุมเซฟโซนที่ทางเข้าร้าน เป็นมาตรการที่มุ่งเน้นให้ลูกค้ารู้สึกปลอดภัยตั้งแต่เริ่มเข้ามาในพื้นที่ของร้าน มุมเซฟโซนที่ทางเข้าจะช่วยให้ลูกค้ารู้สึกมั่นใจว่ามีการควบคุมและการดูแลความปลอดภัยอย่างเต็มที่

2.4.2) การจัดมุมเซฟโซนภายในร้าน ช่วยเพิ่มความปลอดภัยให้กับลูกค้าในขณะที่พวกเขาอยู่ในพื้นที่ภายใน การจัดมุมเซฟโซนในร้านสามารถช่วยป้องกันการโจมตีหรือการกระทำไม่ดีจากบุคคลอื่นๆ ที่ไม่พึงประสงค์ได้

2.5) การจัดชຸ້มนั่งทานอาหาร เพื่อปรับจากการทานอาหารในห้องแอร์ มีข้อสรุปดังนี้

2.5.1) การจัดชຸ້มนั่งทานอาหารรวมกันได้ไม่เกิน 10 คนในแต่ละชຸ້มเป็นมาตรการที่ช่วยลดความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรค การจัดชຸ້มนั่งทานอาหารช่วยให้สามารถควบคุมการปฏิบัติตัวของลูกค้าในพื้นที่นั่งได้มากขึ้น

2.5.2) ผลกระทบของการจัดชຸ້มนั่งทานอาหาร ช่วยเพิ่มความปลอดภัยและความสะดวกสบายให้กับลูกค้าที่มาใช้บริการ การปรับแต่งพื้นที่เพื่อให้เหมาะสมกับการทานอาหารที่มีระยะห่างทางสังคมของลูกค้าที่มาใช้บริการ

3. การเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล (Design to Social Distancing) เป็นข้อที่สำคัญในการวางแผนและออกแบบพื้นที่ในช่วงเวลาที่มีการระบาดของโรค โดยสรุปความสำคัญได้ดังนี้

3.1) การลดปริมาณโต๊ะนั่ง เพิ่มความปลอดภัยและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโดยมีวิธีการที่สามารถนำมาใช้ได้ ได้แก่

3.1.1) การนำสตักเกอร์หรือป้ายห้ามนั่ง หรือป้ายที่บอกให้ลูกค้ารู้ว่าบางโต๊ะหรือโซนนั้นห้ามนั่ง เพื่อลดปริมาณที่นั่งในพื้นที่

3.1.2) การลดขนาดของโต๊ะนั่งทานอาหาร เพื่อให้ที่นั่งทานได้ไม่เกิน 2 คน ซึ่งจะช่วยให้พื้นที่นั่งทานอาหารที่มีระยะห่างทางสังคมอย่างเหมาะสม

3.2) ระยะในการจัดเครื่องเรือน การจัดเครื่องเรือนเพื่อให้ปลอดภัยต่อการแพร่ระบาดของโรค โดยมีวิธีการหลักดังนี้

3.2.1) การจัดวางโต๊ะให้ห่างกันประมาณ 1.50-2.00 เมตร ช่วยให้ลูกค้านั่งได้ห่างจากกันอย่างเพียงพอ เพื่อลดความเสี่ยงในการสะท้อนเชื้อโรคระหว่างบุคคล การนำฉากใสมาปิดกั้นระหว่างโต๊ะหรือโซนต่างๆ

3.2.2) การรักษาระยะห่างและการให้บริการทำความสะอาด การจัดให้โต๊ะและเก้าอี้ที่ลูกค้านั่ง มีการหันหน้าทางเดียวกัน เพื่อลดความสับสนและเพิ่มความปลอดภัย จัดทำจุดบริการทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ เช่น ให้เจ้าหน้าที่ทำความสะอาดโต๊ะและพื้นที่ที่สัมผัสบ่อยอย่างสม่ำเสมอเพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของเชื้อโรค

4. ระบบถ่ายเทอากาศ (Design to Ventilation)

4.1) การติดตั้งเครื่องฟอกอากาศ เพื่อกำจัดเชื้อโรค และลดสิ่งสกปรกในอากาศภายในห้องสามารถช่วยเพิ่มคุณภาพของอากาศและลดความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสรุปได้ดังนี้

4.1.1) ความบริสุทธิ์ของอากาศ เครื่องฟอกอากาศช่วยให้อากาศที่หายใจเข้าไปมีคุณภาพที่ดีขึ้น โดยลดปริมาณเชื้อโรคที่อาจอยู่ในอากาศภายในห้อง

4.1.2) ลดความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของโรค การลดปริมาณเชื้อโรคในอากาศช่วยลดความเสี่ยงที่จะติดเชื้อหรือแพร่กระจายโรคไปยังบุคคลอื่น

4.1.3) การดลิ่งสกปรกและอนุภาคขนาดเล็ก เครื่องฟอกอากาศช่วยลดการสะสมของสิ่งสกปรกและอนุภาคขนาดเล็กในอากาศภายในห้อง เช่น ฝุ่นละออง ที่อาจมีผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจของบุคคล

4.2) การระบายอากาศโดยวิธีทางธรรมชาติ ในร้านที่ไม่ได้เป็นอาคารที่ปิดทึบ และมีหน้าต่างให้ระบายอากาศเป็นการทำที่มีความสำคัญอย่างมาก รวมถึงประสิทธิภาพในการควบคุมการกระจายของโรค ดังนี้

4.2.1) การเปิดหน้าต่างเพื่อรับแสงแดดธรรมชาติ ช่วยเพิ่มคุณภาพของสภาพแวดล้อมภายในร้าน และเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วย

ให้ผู้ใช้บริการรู้สึกสบายตา และสมาชิกกับสภาพแวดล้อมรอบตัว

4.2.2) การรับอากาศใหม่เข้ามาหมุนเวียน การเปิดหน้าต่างช่วยให้มีการหมุนเวียนของอากาศในร้าน ซึ่งช่วยลดปริมาณอนุภาคต่างๆ และสิ่งสกปรกในอากาศที่สะสมอยู่ภายใน นอกจากนี้ยังช่วยลดความชื้นในอากาศ

4.3) การวางแผนระบบระบายอากาศในอาคาร เพื่อลดเชื้อโรคจากประตู หรือหน้าต่างมีความสำคัญอย่างมากในการสร้างสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพและปลอดภัยสำหรับผู้ใช้งาน สรุปได้ดังนี้

4.3.1) การเลือกตำแหน่งที่เหมาะสม การวางแผนระบบระบายอากาศควรพิจารณาตำแหน่งที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้การระบายอากาศมีประสิทธิภาพในการลดเชื้อโรค ตำแหน่งที่เลือกควรอยู่ใกล้ประตูหรือหน้าต่างที่มีการเข้าออกบ่อยๆ เพื่อให้มีการหมุนเวียนอากาศที่ดีและช่วยลดการสะสมของเชื้อโรคในพื้นที่นั้นได้

4.3.2) การควบคุมทิศทางการระบายอากาศให้เหมาะสมที่สุด เพื่อการเคลื่อนที่ของอากาศที่เข้าออกสู่ประตูหรือหน้าต่าง การควบคุมทิศทางนี้สามารถช่วยลดการกระจายของเชื้อโรคได้

5. การลดการสัมผัส (Design to Contactless)

5.1) ลักษณะการให้บริการโดยการใช้ cashless และ E-payment เพื่อการแลกจ่ายเงิน และการแสกนรหัสคิวอาร์เพื่อดูเมนูออนไลน์ผ่านมือถือของลูกค้าเพื่อลดการสัมผัส (Touchless) โดยสรุปความสำคัญได้ดังนี้

5.1.1) การใช้งาน cashless และ E-payment เป็นที่นิยม เช่น การใช้บัตรเครดิตหรือการโอนเงินผ่านแอปพลิเคชันธนาคาร เป็นต้น ซึ่งช่วยให้ลูกค้าสามารถชำระเงินได้อย่างสะดวก

และรวดเร็ว โดยที่ไม่ต้องสัมผัสเงินสดที่อาจมีเชื้อโรคแพร่กระจาย

5.1.2) การใช้เทคโนโลยี QR code เพื่อให้ลูกค้าสามารถดูเมนูอาหารและเครื่องดื่มบนมือถือของตนได้โดยตรง โดยที่ไม่ต้องสัมผัสเมนูที่อาจมีการสัมผัสและแพร่กระจายเชื้อโรค ยังช่วยให้ลูกค้าสามารถสั่งอาหารและเครื่องดื่มได้อย่างรวดเร็ว

5.2) การใช้เทคโนโลยีสมัย โดยสรุปความสำคัญได้ดังนี้

5.2.1) การแนะนำให้ใช้ประตูบานเลื่อนที่เปิดปิดได้โดยอัตโนมัติในร้านค้า เช่น ประตูเลื่อนหรือที่ใช้เทคโนโลยีเซ็นเซอร์ มีประโยชน์ในการลดการสัมผัสที่ต้องการตั้งแต่ขณะที่เข้าร้าน ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายของเชื้อโรค

5.2.2) เพิ่มความปลอดภัยและสะดวกสบาย การใช้เทคโนโลยีปรับปรุงการเปิดปิดประตูเป็นอัตโนมัติช่วยให้ลูกค้าและพนักงานร้านค้ามีความปลอดภัยมากขึ้น

5.3) ระบบภายในห้องน้ำ โดยสรุปความสำคัญได้ดังนี้

5.3.1) ก๊อกน้ำระบบเซนเซอร์ ช่วยลดการสัมผัสขณะเปิดหรือปิดก๊อกน้ำ ซึ่งเป็นจุดที่มีการสัมผัสมือมากที่สุดในห้องน้ำ ด้วยเทคโนโลยีนี้ผู้ใช้สามารถเปิด-ปิดก๊อกน้ำได้โดยไม่ต้องสัมผัสโดยตรง

5.3.2) การมีโฟมหรือสบู่เหลวที่ติดตั้งในห้องน้ำเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้ใช้ทำความสะอาดมือบ่อยขึ้น โดยเฉพาะหลังใช้ห้องน้ำ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต

1. การขยายขอบเขตของการวิจัย ในอนาคตควรเพิ่มจำนวนร้านที่เป็นกรณีศึกษา เช่น ร้านอาหาร ร้านค้าต่างๆ หรือพื้นที่ที่มีกลุ่ม

ผู้ให้บริการมากกว่านี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายมากขึ้น ซึ่งจะช่วยในการทำให้ผลการวิจัยมีความสามารถในการนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายกว่านี้ได้

2. การศึกษาต่อไปเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมในชีวิตประจำวันแบบ New Normal ควรพิจารณาศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่สามารถมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมการใช้ชีวิตของบุคคลภายหลังจากการแพร่ระบาด เช่น ผลกระทบจากนโยบายการควบคุม, สภาพแวดล้อมทางสังคม, และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการใช้ชีวิต

3. การพัฒนาแนวทางวิจัย ในการศึกษาต่อไปควรพัฒนาแนวทางการสำรวจและแบบสอบถามให้มีความหลากหลายมากขึ้น และมุ่งเน้นไปที่เชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีรายละเอียดที่มีประสิทธิภาพ

4. การศึกษาในบริบทที่มีการฉีดวัคซีนแล้ว ควรศึกษาถึงพฤติกรรมและความคิดเห็นของผู้บริโภคหลังจากที่มีการฉีดวัคซีนไปแล้ว เพื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมก่อนที่จะได้รับวัคซีน ซึ่งจะช่วยในการเข้าใจเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของวัคซีนต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตของบุคคล

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ให้ทุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 เพื่อสนับสนุนงานวิจัย และขอขอบคุณนิสิตชั้นปีที่ 3 สาขาสถาปัตยกรรมภายใน ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเพื่อการวิจัยนี้อย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมโรค. (2561). แนวทางการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพสำหรับพื้นที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ภายใต้แผนพัฒนาด้านการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพของประเทศไทย ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580). กรมควบคุมโรค.
- ภรณ์พงษ์ เอกบุศย์. (2553). คุณลักษณะพื้นที่ที่สามของชุมชนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรรณมน จันทระเบญจกุล. (2563). การป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) [เอกสารประกอบการบรรยาย]. เวทีจุฬาเสวนา ครั้งที่ 23 เรื่อง ตระหนักดีกว่าตระหนก เรียนรู้และป้องกันโคโรนาไวรัส 2019, ภาควิชาภูมิมาตรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Kasl, S. V., & Cobb, S. (1966). Health behavior, illness behavior and sick role behavior: I. Health and illness behavior. *Archives of Environmental Health: An International Journal*, 12(2), 246–266. <https://doi.org/10.1080/00039896.1966.10664365>
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610. <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>